Region Stockholm

18

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi m.fl. (S) om vården under jul och nyårshelgerna

HSN 2019-1946

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Chefläkarenheten
Johan Bratt

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-11-29

HSN 2019-1946

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi m.fl. (S) om vården under jul och nyårshelgerna

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden ställer Talla Alkurdi (S) frågor om hur Region Stockholm planerar för att åstadkomma en tillgänglig och patientsäker vård under jul och nyår 2019.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Talla Alkurdi (S)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämndenbeslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I skrivelsen framförs oro över hur vårdsituationen kommer att bli under jul- och nyårshelgen 2019 i synnerhet utifrån erfarenheterna från föregående jul och också den senaste sommaren med tuffa förhållanden. Med utgångspunkt från det och med hänvisning till utmaningarna med kompetensförsörjning, belastad personal, disponibla vårdplatser och sviktande kapacitet i vården särskilt gällande akutsjukhusen ställs följande frågor:

- Hur arbetar Region Stockholm med att förbereda sig inför de kommande jul- och nyårshelgerna?
- Vilka lärdomar har dragits efter förra årets kaotiska situation i akutsjukvården?

- Pågår det några åtgärder för att kunna öppna de vårdplatser som i nuläget är stängda?
- Vilka personalåtgärder görs på sjukhusen för att lösa bemanningen under jul och nyår?
- Finns något som talar för att situationen kommer att vara bättre i år?
- Kan stockholmarna känna sig trygga med att vården?

Överväganden
Förvaltningen anser att de utmaningar som beskrivs i skrivelsen är angelägna och att viktiga frågor lyfts. Nedan följer förvaltningens bedömning och svar.

Generell planering inför jul och nyår 2019
Förberedelserna för jul och nyår 2019 påbörjades redan efter utvärdering av situationen från sommaren och med erfarenhet från förra årets jul och nyår. Planering av åtgärder sker på alla plan hos Region Stockholms vårdgivare och förvaltningar. Ansvaret att erbjuda vård av rätt kvalitet i rätt tid och med hög patientsäkerhet är det samma året om för länets vårdgivare. Vårdgivarna ska också skapa en god arbetsmiljö för sin personal.

För samordningen inför jul och nyår ansvarar som tidigare chefläkare Region Stockholm samt chefläkare i hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Samordningen sker tillsammans med regionens chefläkargrupp genom att de regelbundna möten som anordnas under hela året förtätas. Sammantaget kräver jul och nyår en mer frekvent samverkan för att säkra tillräcklig kapacitet och funktionalitet i hälso- och sjukvården.

Kompetensförsörjningen är en utmaning för vårdgivarna året om. Dagens högt specialiserade vård medför att medarbetare med nyckelkompetens är svår att ersätta. Detta påverkar även vården under jul och nyår. Åtgärder för att få fler öppna vårdplatser är ett prioriterat och kontinuerligt arbete hos alla vårdgivare. För att det ska realiseras krävs nya arbetssätt och att bemanningen i vården är framgångsrik.

Jul och nyår innebär en särskild utmaning när patienter med både akut och kronisk sjukdom ska få den vård som är nödvändig samtidigt som vårdens medarbetare ska få sin ledighet. Inom många områden kan den akuta vården prioriteras före den planerade.

Specifika planerade åtgärder under jul och nyår 2019
Nedan redovisas specifika planerade åtgärder av olika karaktär som bedöms stärka möjligheterna till en tillgänglig och patientsäker vård samt en tillfredställande arbetssituation för alla medarbetare i vården. Vissa av åtgärder har vuxit fram under åren och andra tillkommit med utgångspunkt i erfarenheter från förra årets jul och nyår samt senaste sommar. Den planering nedan som gäller specifikt för bemanning avser verksamheter i egen regi.

- Veckovisa, eller oftare vid behov, samverkansmöten med regionens chefläkargrupp under ledning av chefläkare Region Stockholm samt samverkan med Region Stockholms centrala HR-funktion. Under dessa möten tas även förlossningsfrågor upp vid behov.

- Planering för att vid behov kunna ha akuta möten inom direktörsgruppen.

- Prioritering för att totalt sett få fler disponibla vårdplatser i akutsjukvården jämfört med jul och nyår 2018.

- Karolinska Universitetssjukhuset prioriterar sitt ensamuppdrag, särskilt med inriktning på cancer- och barnsjukvården. Sjukhuset avstår den planerade kirurgi som kan vänta utan medicinsk risk och prioriterar till exempel canceroperationer och hjärtoperationer. Målsättning är att i så stor utsträckning som möjligt eliminera de imperativa köerna innan jul och nyår.

- Akutsjukhusen har under 2019 fått justerade omställningsavtal som innebär höjd ersättning och även möjlighet till ”bonus” när mer vård utförs. Från och med 1 januari 2020 träder nya sjukhusavtal i kraft. En ökade del av ersättningen kommer att vara produktionsrelaterad ersättning där en rörlig ersättning ges för utförd vård, baserat på besök och vårdtillfällen. Fördelen med ersättningsmodellen är att den ger akutsjukhusen incitament att styra mot ökad produktion samt fler öppna vårdplatser och därmed en förbättrad tillgänglighet.

- Planering med jämn fördelning av förlossningar mellan förlossningsenheterna för att använda all kapacitet sker inom ramen för arbetet med förlossningsplanen. Regelbundna möten, som leds av förvaltningen, med samtliga verksamhetschefer inom förlossning

och neonatalvård. Jul- och nyår är lågsäsong för antalet förlossningar och bemanningen är enligt ordinarie schema vilket betyder att det finns extra kapacitet.

- Bemanning inom 24/7 verksamheterna prioriteras alltid. Planerad vård dras ned inom såväl öppen som sluten vård och läggs utanför helgerna. Personal inom öppenvård som har slutenvårdskompetens flyttas om möjligt till slutenvården. Planering för att möjliggöra återbesök för patienter i öppenvård istället för inläggning.

- Kontinuerligt pågående arbete med att tillse att rätt kompetens används till rätt uppgifter.

- Tidig planering och restriktivitet med att bevilja ledighet för all personal inklusive chefer under helger.

- Kurser och utbildningar förläggs utanför helgerna.

- Prioritering för hur bemanningscenter (BMC) som finns vid akutsjukhusen ska använda resurserna. Dessa BMC sköter även den externa bemanningen som eventuellt avropas från bemanningsföretag.

- Länets 210 husläkarmottagningar har under jul och nyår ordinarie öppettider och ordinarie bemanning. Länets tio husläkarjourer har också ordinarie öppettider under kvällar och helger med ordinarie bemanning.

- Närakuterna har öppet sju dagar i veckan för patienter som behöver en snabb bedömning och behandling. Samtliga närakuter har tillgång till medicinsk service under hela öppethållandet, klockan 8–22 (ultraljud finns klockan 8–17 vardagar). Även mindre barn blir omhändertagna på närakuterna eftersom det inte finns någon åldersgräns.

- Möjligheter till extra geriatrikplatser vid specialiserad palliativ slutenvård**.**

- Avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) har generellt god tillgänglighet och allt fler patienter vårdas inom ASIH. Inga större neddragningar kommer att ske under jul och nyår.

- Möjligheter till extra vårdplatser efter vård vid akutsjukhus hos vårdgivare som bedriver specialiserad rehabilitering. Specifikt gällande specialiserad kirurgisk rehabilitering; målgruppen utvidgas från och med 1 januari 2020.

- Barn- och ungdomspsykiatrin och vuxenpsykiatrin har öppet som vanligt. Inga planerade neddragningar kommer att ske under jul och nyår.

- Möten inför jul och nyår med funktioner på ledningsnivå från kommunal vård, husläkarmottagningar, geriatrik och akutsjukhus om samverkan kring de gemensamma patienterna (Norra Länet, Stockholms Stad/Ekerö, Södra Länet).

- Direktstyrning av ambulanspatienter som sker idag för ett 30-tal lämpliga diagnoser inklusive barn.

- Insatser för att ambulanspatienter i större utsträckning transporteras till rätt akutsjukhus utifrån mantalsskrivning för att ge kortare vårdtider på akutsjukhusen.

- Tre extra ambulanser i drift under nyårsnatten.

- Åtta permanenta transportambulanser. Extra utomlänskapacitet finns under perioden 15 december till 15 januari.

- Prehospital läkarorganisation med prehospital bakjour på prioriterings- och dirigeringstjänsten, tre akutläkarbilar, varav en dygnet runt, tre jourläkarbilar dygnet runt 21 december till 5 januari. Under nyårsnatten två akutläkarbilar (varav en extra) i tjänst och extra läkarbemanning på prioriterings- och dirigeringstjänsten.

- 1177 Vårdguiden på telefon är första linjens digitala vård och alltid tillgänglig 24/7. Samtalen besvaras av legitimerade sjuksköterskor som också avlastar akutsjukhusen från inkommande samtal via en ombudsfunktion. Bemanningen på 1177 Vårdguiden på telefon är schemalagd och det finns resurser för att snabbt täcka eventuella luckor så att servicenivåer kan hållas.

- Hänvisningsstödet är implementerat för att bedömning och hänvisning till vårdformer ska vara patientsäker, tydlig och enhetlig i prioriterings- och dirigeringstjänsten samt 1177 Vårdguidens telefonrådgivning.

- Förstärkta kommunikations- och informationsinsatser i kollektivtrafiken och i digitala kanaler som tydligt uppmuntrar invånare att vända sig till 1177 Vårdguiden på telefon för medicinsk rådgivning samt hänvisning till lämpligaste vårdform.

- Förstärkta kommunikationsinsatser till vårdgivare som syftar till att underlätta samarbete och säkra övergångar för patienter mellan olika vårdformer, exempelvis särskilda sidor på Vårdgivarguiden och ett extra utskick med vårdgivarinformation i nyhetsbrevet Aktuellt för vårdgivare.

- Vägledningsinlägg på 1177 Vårdguiden Facebook.

- Tätare samverkan med beslutsfattare för att anpassa kommunikationen utifrån läge och behov.

- Regelbunden rapportering av läge och aktuella åtgärder till vårdgivare, förtroendevalda och media.

- Förvaltningen har fortlöpande, även under jul och nyår, veckovisa interna beredningsmöten för att följa förändrade patientflöden och skeenden, i realtid och på systemnivå.

- Förvaltningen samordnar en region-övergripande genomförandegrupp för att tillse patientsäker och tillräcklig operationskapacitet i länet under hösten 2019 då flera nya och ombyggda operationssalar ska driftsättas. Denna samordning med olika aktiviteter som pågår innebär att det inför jul och nyår kommer att finnas en bättre översikt av kapaciteten i regionen.

- Regelbunden rapportering av läget till vårdgivare, förtroendevalda och media.

Den enskilt viktigaste åtgärden inför jul och nyår är att säkra att fler medarbetare finns i den akuta dygnetrunt vården så att fler vårdplatser kan vara disponibla och att en god arbetsmiljö uppnås för vårdens medarbetare. Den högsta prioriteten är på de svårast sjuka och skadade samt på de kroniskt sjuka som riskerar att försämras. Ett särskilt fokus ligger på en sammanhållen vård för äldre. Aktuell prognos pekar på marginella neddragningar på vårdplatser inom geriatriken under jul och nyår.

Även om varje vårdgivare har det yttersta ansvaret att planera sin verksamhet så har den gemensamma samordningen stärkts inom Region Stockholm. Lärdomar har dragits från den samordning som förvaltningen ansvarat för tillsammans med centrala förvaltningar och vårdgivare gällande den nya strukturen för akut omhändertagande.

Den samlade bedömningen är att läget i vården kommer att vara ansträngt. Det finns ändå faktorer som ger en bättre situation i år. Den nya strukturen för akut omhändertagande är etablerad och besökstalen har minskat vid akutmottagningarna. Hänvisningsstödet är implementerat och genom det får fler patienter rätt vård från början. Samverkan om utskrivningsklara patienter har utvecklats och blivit mer välfungerande tillsammans med kommuner, geriatrisk vård och akutsjukhusen. Vidare är prioriteringar för beredskap att tillgängliggöra operationskapacitet inom regionen högre. Det krävs under hand en noggrann bevakning och beredskap för extra åtgärder.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Johan Bratt
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2019-11-29

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

SKRIVELSE
2019-10-22

Skrivelse av Talla Alkurdi m.fl. (S) om vården under jul- och nyårshelgerna

Nu närmar sig jul och nyår igen med stormsteg. Men de som arbetar i sjukvården kan knappast förknippa dessa dagar med julefrid… Under julhelgerna de senaste åren har vi kunnat läsa i tidningarna om kris och platsbrist i akutsjukvården, patienter som skickas hem i förtid och akutsjukhus som går upp i stabsläge.

Tyvärr så talar mycket för att situationen inte kommer förbättras i år, tvärtom så har kapaciteten på länets sjukhus snarare försämrats. Personalbrist är fortsatt ett stort problem i regionen och mycket tyder på att samma situation som vi såg förra året under jul- och nyårshelgerna, med en beläggningsgrad på 106-108 procent och 860 stängda vårdplatser under vecka 52, kommer att upprepas.

Vi socialdemokrater är mycket oroade över hur situationen ska bli under jul- och nyårshelgerna. Personalen larmar om att krisen i Stockholms sjukvård har blivit permanent.

Med anledning av ovanstående ställer vi följande frågor:

- Hur arbetar landstinget med att förbereda sig inför de kommande jul- och nyårshelgerna?

- Vilka lärdomar har dragits efter förra årets kaotiska situation i akutsjukvården?

- Pågår det några åtgärder för att kunna öppna de vårdplatser som i nuläget är stängda?

- Vilka personalåtgärder görs på sjukhusen för att lösa bemanningen under jul och nyår?

- Finns något som talar för att situationen kommer att vara bättre i år?

- Kan stockholmarna känna sig trygga med att vården kommer vara tillgänglig och patientsäker under jul och nyår?

Talla Alkurdi m.fl.